

Název mé práce je "Alternativní tresty" v českém trestním právu. Vybrala jsem si toto téma, neboť používání alternativních forem trestů spolu s tradičními tresty je v našem právním řádu velmi aktuální otázkou posledních desetiletí.

Kriminalita neustále vzrůstá, proto je třeba na tento stav adekvátně reagovat. Hlavním cílem mé práce je analyzovat a objasnit všechny formy alternativních trestů. Tyto alternativní tresty přinášejí mnoho výhod pro odsouzené v porovnání s jinými tradičními tresty. Odsouzení nemusí vykonávat tresty ve věznicích, ale mohou zůstat na svobodě, kde nejsou vystaveni kriminálnímu prostředí, a mohou si taktéž zachovat rodinné svazky, sociální kontakty, profesní uplatnění a podobně. Stát na těchto druzích trestu profituje tím, že ušetří nemalé finanční prostředky spojené s provozem věznic a s dalšími náklady souvisejícími s výkonem nepodmíněného trestu.

Úkolem této práce je rozebrat jednotlivé druhy alternativních trestů, ukládaných dospělým pachatelům, z pohledu platné hmotně-právní úpravy, se zaměřením na podmíněné odsouzení, trest domácího vězení, trest obecně prospěšných prací a peněžitý trest, a to i z hlediska soudní praxe. Svou diplomovou práci jsem rozdělila do osmi kapitol.

V první kapitole se zabývám pojmem a účelem trestu, teorií trestání a významem pojmu restorativní justice. Druhá kapitola pojednává o trestech dle platné právní úpravy, jejich historickém vývoji po roce 1989, systému a obecně o alternativách k trestu odnětí svobody. Nejdůležitější částí mé práce jsou třetí až šestá kapitola, ve kterých se podrobně věnuji podmíněnému odsouzení k trestu odnětí svobody a podmíněnému odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem, trestu domácího vězení, trestu obecně prospěšných prací a peněžitému trestu, kde kromě obecné charakteristiky a zákonných podmínek pro ukládání uvádím i pohled soudní praxe. V sedmé kapitole popisují ostatní alternativní tresty včetně pohledu praxe na trest zákazu činnosti a zákazu pobytu. V poslední, osmé kapitole, se věnuji Probační a mediační službě, jejíž role v trestním řízení výrazně přispívá k efektivní realizaci alternativních trestů.

V závěru své diplomové práce se pokouším zhodnotit stávající hmotně-právní úpravu alternativních trestů a nastiňuji návrhy de lege ferenda.

Alternativní tresty mají nezastupitelné místo v českém trestním právu. Přijetí zákona č. 40/2009, trestní zákoník, by mělo přispět svým změnami hmotněprávní úpravy k účinnějšímu

prosazování těchto trestů v praxi a větší zapojení Probační a mediační služby v procesu jejich uložení a jejich výkonu. Změnou pojetí v ukládání sankcí ve prospěch alternativ, kdy má soud povinnost nejdříve zvážit možnost uložení jiného trestu než trestu odnětí svobody a také rozšíření alternativních trestů o trest domácího vězení a trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, bude zajímavé sledovat, jak se tyto změny v budoucnu projeví na četnosti ukládání jednotlivých alternativních trestů.